

Verslag openbare internetconsultatie voor: Het ontwerp Besluit tot wijziging van het Besluit verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en het Besluit kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen

Inleiding

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft het ontwerp wijzigingsbesluit van het Besluit verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en het Besluit kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen van 3 november 2016 tot en met 24 november 2016 opengesteld voor openbare internetconsultatie. Met dit wijzigingsbesluit worden genoemde besluiten aangevuld met een verplichting om in de meldcode een afwegingskader op te nemen op grond waarvan professionals in staat zijn om te beoordelen of sprake is van (een vermoeden van) ernstig huiselijk geweld of ernstige kindermishandeling. Tevens was in de voor internetconsultatie openbaar gemaakte versie van het wijzigingsbesluit de verplichting opgenomen om zulke gevallen bij Veilig Thuis te melden. Het doel van het wijzigingsbesluit is het bewerkstelligen dat (vermoedens van) ernstige gevallen van huiselijk geweld en ernstige kindermishandeling bij Veilig Thuis bekend worden, opdat Veilig Thuis een veiligheidstoets kan uitvoeren, kan zorgen voor een structurele beoordeling en waar nodig kan zorgen voor monitoring over een langere periode. Het doel van de consultatie was het verkrijgen van reacties van betrokkenen, waarmee de kwaliteit van het besluit kon worden verbeterd.

Onderdeel van de internetconsultatie is de terugkoppeling aan de respondenten van de reacties en van wat daarmee is gedaan. Daartoe dient dit verslag op hoofdlijnen. In de nota van toelichting bij het besluit is tevens een reactie op de inbreng uit de internetconsultatie opgenomen. Het uiteindelijke wijzigingsbesluit is 6 juli jl. in het Staatsblad gepubliceerd.

Opbrengst consultatie

De internetconsultatie heeft 38 reacties opgeleverd. Daarvan zijn 28 reacties openbaar.

De reacties zijn onder andere afkomstig van (vertegenwoordigers van) jeugdhulpinstellingen, (vertegenwoordigers van) gemeenten en provincies, (vertegenwoordigers van) brancheverenigingen, (vertegenwoordigers van) hulpverleners, jeugdbeschermingsorganisaties, maatschappelijke organisaties, advies organisaties en overige belangstellenden.

In het merendeel van de reacties wordt ingegaan op één of meerdere onderdelen van het ontwerpbesluit en over het algemeen was men positief over de voorgenomen wijzigingen. De meeste reacties zijn onder te brengen in onderstaande thema's, die zich veelal concentreren op de uitvoering van het besluit.

1. Afbakening inhoud ernstig huiselijk geweld en ernstige kindermishandeling

Het eerste thema gaat over de afbakening van wat ernstig huiselijk geweld en ernstige kindermishandeling is. Er kan verschil van mening zijn over wat er onder "ernstig" moet worden verstaan. Dit kan leiden tot verschillende interpretaties, miscommunicatie en het gevaar van niet melden. Er is uniforme uitleg nodig van belangrijke begrippen als "ernstig" en "de mate van onveiligheid". Daarbij wordt in reacties gewezen op het ongewenste risico dat alleen gefocust wordt op fysieke mishandeling.

Reactie: De terminologie zal bij het opstellen van de afwegingskaders waar nodig onder de aandacht worden gebracht door het ondersteuningsprogramma. Vanuit de justitie-organisaties, met name het OM, is aangegeven dat dergelijke normen ook uit wet- en regelgeving en uit jurisprudentie te destilleren zijn. In de nota van toelichting is in reactie hierop in elk geval aangegeven dat de definitie van zowel huiselijk geweld als kindermishandeling ziet op alle vormen: fysieke en psychische mishandeling, fysieke en psychische verwaarlozing en seksueel geweld. In geval van ouderenmishandeling wordt in de praktijk ook financiële uitbuiting daartoe gerekend. Voor het bepalen van de ernst bij de vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling is verder ook de duur en frequentie (chroniciteit) van belang.

2. Het afwegingskader

Het tweede thema betreft het afwegingskader. Naast begrip voor het feit dat er verschil in signalering, kennis en mogelijkheden tot hulpverlening is tussen beroepsgroepen, wordt gevraagd om beschikbare kennis over hoge risico's en signalen te delen, omdat diversiteit in afwegingskaders discussie kan geven bij samenwerking tussen verschillende professionals en bij het contact met Veilig Thuis. Een aantal partijen is voor het hanteren van een basisnorm, landelijke normen, een overzicht van risicofactoren en signalen op basis van wetenschappelijke kennis. In verschillende reacties kwam naar voren dat men voorstander is van de verplichting om naast de relevante beroepsgroep ook Veilig Thuis, ervaringsdeskundigen en inspecties te betrekken bij het opstellen van de afwegingskaders.

Reactie: Het kabinet wil het opstellen van een afwegingskader verplichten en daar geen verdere verplichtingen aan koppelen. Bij de ondersteuning vanuit het Rijk bij het opstellen van de afwegingskaders wordt gezorgd dat kennis over hoge risico's en signalen die wijzen op ernstig huiselijk geweld of kindermishandeling, onder de aandacht wordt gebracht bij alle beroepsgroepen. Ook wordt de onderlinge kennisuitwisseling gefaciliteerd, teneinde de samenhang tussen afwegingskaders te stimuleren. Het Netwerk Veilig Thuis, ervaringsdeskundigen en inspecties worden daarbij betrokken. De kennis van deze partijen alsmede de rol van Veilig Thuis bij ernstige casuïstiek is immers onmiskenbaar.

3. Ondersteuning en tijd bij opstellen afwegingskader en scholing

Het derde thema gaat over de aandacht die wordt gevraagd voor ondersteuning bij het opstellen van de afwegingskaders en de tijd en ruimte die nodig is voor implementatie en scholing. Er moet onder andere goede scholing van medewerkers zijn over het toepassen van het afwegingskader, het herkennen van signalen en handelingsverlegenheid. Door meerdere partijen is gevraagd om meer tijd voor het opstellen van het afwegingskader en de inwerkingtreding van het besluit, ook met het oog op de implementatie en deskundigheidsbevordering.

Reactie: De beroepsgroepen wordt ondersteuning geboden bij het opstellen en de invoering van de afwegingskaders (in samenwerking met het Netwerk Veilig Thuis). Dit programma loopt van 2017 tot en met in elk geval eind 2018. Hierbij worden ook de verschillende inspecties betrokken in verband met de vormgeving van het toezicht. Om de professionals voldoende tijd te geven om het afwegingskader op te stellen en vertrouwd te raken met het toepassen van het afwegingskader, is het ontwerpbesluit aangepast door de datum van inwerkingtreding te veranderen in 1 januari 2019.

4. Taken en positie van Veilig Thuis

Het vierde thema betreft de taken en positie van Veilig Thuis. Hierbij gaat het niet alleen om de zorg of er voldoende capaciteit is om een mogelijke toename van meldingen te verwerken. Het gaat ook om onderwerpen als samenwerking en regie, de laagdrempeligheid en deskundigheid. In reacties is naar voren gekomen dat men bang is voor wachtlijsten bij Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming. De kwaliteit van Veilig Thuis moet worden verbeterd. Verder is aangegeven dat Veilig Thuis lokale professionals moet ondersteunen en dat melden niet het belangrijkste is.

Reactie: De wijziging van het Besluit verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling maakt onderdeel uit van een breder pakket aan maatregelen dat de radarfunctie van Veilig Thuis mogelijk maakt. Dit betreft een apart traject waarin nadrukkelijk wordt gekeken naar de consequenties van de voorstellen op de werkwijze van Veilig Thuis met een impactanalyse. Deze impactanalyse zal medio 2017 beschikbaar komen. Daarnaast loopt tot medio 2017 het VNG-project Veilig Thuis "De basis op orde".

5. Spreken met kinderen

Het vijfde thema dat door een aantal partijen naar voren is gebracht, betreft het (individueel) spreken met kinderen, onder meer in het kader van onderzoek, hulpverlening, behandeling, maatregelen en nazorg. Het belang en de behoeften van het kind moeten voorop staan.

Reactie: In het voortgezet algemeen overleg van 13 oktober 2016 heeft de staatssecretaris van VWS hier ook met de Tweede Kamer over gesproken. De staatssecretaris heeft de motie Bergkamp en Kooiman hierover overgenomen. De verdere uitwerking zal gebeuren via het richtlijnenprogramma jeugdhulp. De Jongerentaskforce wordt daarbij betrokken.

6. Meldplicht

Het laatste thema dat naar voren kwam is dat sommige partijen bedenkingen hebben bij de verplichting om te melden als het afwegingskader uitwijst dat het (vermoedelijk) gaat om een ernstige situatie.

Reactie: Aangezien ook de Afdeling advisering van de Raad van State heeft geadviseerd de meldplicht te laten vervallen, is deze vervangen door de plicht om het afwegingskader zo op te stellen, dat het professionals in staat stelt te beoordelen of sprake is van *dusdanig* ernstig huiselijk geweld of ernstige kindermishandeling, dat *melden is aangewezen*. Voor professionals in de zorg is het afwegingskader te beschouwen als een professionele richtlijn, die zij bij hun beroepsbeoefening dienen te gebruiken.